

Núm. 762

Any XVI

Barcelona 16 Abril de 1903

AJORNASA

SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS 10 número

Maria gis dice

De dijous á dijous

LOOR encisadora de las farigolas boscatanas ja ha passat; la Pasqua també.. los anyells ¡pobrets! ab sas dolsas veuhetas ¡bè! ¡bè!... han sigut sacrificats, pe 'ls que poden menjar gras; lo poble que n' es sacrificat tot l' any, segueix lo seu dejuni forsos... ¿quan s' acabarà? La vinguda d' en Salmerón, n' es la resurrecció que 'l poble commemora avuy en semblant diada; Mesías promés de la República, á n' ell 's donan las multituds, tot y com vint sigles fa á n' el altra profeta que redimia ab sa sang vessada 'l poble juheu.

¿Ve aquest també dispost á redimirnos, vessant la seva si convé expolsant avans als faritzeus del temple? Si aixís ho fa, ab los brassos oberts rebem-lo... si no ho fés com pertoca, l' execració popular que 'l sotterri; ja n' hi ha forsa de malaria dolenta que 'ns empestifa.

* * *

L' arrivada del patrici eminent y sabi filosop, té tota la fisonomía d' un gran aconteixement; ha tingut la virtut ben remarcable de fer callar las rancunias y las envejas personals que rosegan lo partit republicà que solzament ben compacte, pot donar aquest cop, víril mostra de sa potenta forsa... respondent ab aquesta mena de plebiscit electoral, que s' amaneix, als lloables esfors dels directors del partit, en que té ficsa la mirada, tota la terra nostra qu' es gaudex per ser redimida... ¿ho serà?.. Celebrém la Pasqua florida, bo y esperant la granada, ó be assis im al enterro de las darreras esperanças que 'ns restan.

* * *

Lo meeting de la piazza de toros, n' ha estat mes que tot, una ferma ostentació de las forses republicanes á Barcelona... els discursos son res, sobran las paraules; ha donat l' hora de contar quants republicans hi ha... y n' han faltat á la llista ab rahó ó sense.

Els ideals, no han pogut encara vencer lo personalisme que tot ho masega y que n' es la causa de que tot vagí malament, governs y oposicions. Si no 's vencen ara... ni may que 's pugan vence... lo forn es ruhent; ha sonat l' hora d' enforrar.... ¡Apa, minyons!

* * *

L' arrivada d' en Salmerón, ha sigut un espectacle sensacional á Barcelona. La munió de gent que l' esperava al baixador del carrer d' Aragó, ha esclatat en udols y viscas, al desembarcar l' eminent tribunici y ferm patriota, sobre tot al desembarcar al Paseig de Gracia, hont l' aclamava atapahida multitut, desplegant al rebredi bandera barrada de vermell, groch y morat. Las empentas s' anaren fent mes fortes per estrenyer las mans al ex-president de la República Espanyola y els remolins de

la gentada anavan empenyentlo sens deixarlo avanser en son camí. En Salmerón, groch com la cera, profundament emocionat, enfront l' actitud del poble y bon xich tremolós per por de que estranyas personas torbessin la pau d' aytal manifestació, s' ha ficat en un cotxe de plassa que l' ha portat al hotel Colon ahont s' hostatja seguit son camí al pas y envoltat per la multitud immensa que l' aclemava.

Prou s' ha intentat torbar la tranquilitat d' aytal manifestació, alsant bastons enlayre... mes la tranquilitat serena d' un poble qu' usa de son dret s' ha imposat en definitiva. Ara ja 'l tenim aquí, no'n podem dir res mes.

* * *

Tot resta mut en la política; las miradas restan ficsas á Barcelona, d' ahont s' hi veu sortir 'l sol; els partits monarquichs descompostos, puden ja com infecta ròssa llensada al torrental... Lo partit conservador, no'n te prou ab lo poder per mantenirs, y desd' amunt va desfentse com un bolido... ara deixant anar á n' en Villaverde, després á n' en Maura, qu' encara no ha fet res y ja n' es impopular, no arrivant las agudesas y acudits d' en Silvela per sostener l' unitat de son partit, que 's troba impotent al enfront de las eleccions properas y verament acobardit de l' empenti qu' ha pres lo partit republicà, que no ve pas á regenerar la patria vella, no; sinó áfern' una de nova.

* * *

Que per molts anys, sigui l' exemple saludable, agermanant tots els homes de cor sahitós, al voltant de la bandera, morada, vermella y groga, símbol de la gent nova.

Y ja no 'n cal dir res mes per avuy.

CALIXTE PI Y XARAU.

Als cantors del Montserrat

A vultres trovadors que n' heu cantada ab estre sens igual y veu melosa la montanya gegant aspre y boyrosa que 'n lo cor catalá te s' arrelada.

A vultres que ab ferm pit heu alabada de sa floresta la bugó flayrosa aixecant, hasta 'l cel, magestuosa la fama de sos singles y encontrada.

A vultres que esmersant glosas sentidas plenas de ritme y de candencia plenas. Lloant sos rossinyols, Verge y boixer... us dech dir que tals cants son vils mentidas, que 'l Montserrat es-lass; que 's cau de penas y de sers que la llum els fa ceguera.

S. BRUGUÉS

LA VUYTADA

A conseqüència (per mí)
del eclipse de la lluna
que 'l dissapte tingué lloch
ab magnificència muda
y á l' hora exacta y minuts
que marcavan tots á la una
'ls calendaris distints
dels astrònoms de més punta,
del Saragossá al Pagés
del Bristol al de la fulla,
desde 'ls dits americans
als de butxaca y de cuyna;
a conseqüència, jo he dit
de tal eclipse de lluna
ab molt mala lluna ha entrat
la temporada banyuda
ja qu' en tres plassas hi hagué
cogidas de las de punta
en lo jorn inaugural
de las *corridas* que trunfan.

Per més mala l'una, donchs,
per colmo de desventuras,
las banyas han esbotzat
¡oh desgracia *punxaguda*!
la pell de tres mestres d' art (*)

de més nom perque son d' *upa*:
lo gran Fuentes á Madrit;
'l Conejo aquí, á la cuixa;
y 'l Quinito al *redondel*
de la capital baturra...
¿Voleu pega més fatal,
desgracia més tremebunda?
¿Aquet *xino* del toreig
(vull di 'l sino) no os disgusta?
¿No os sembla que 'l fat del art
de las banyas gens no afuixa
y qu' enfila als matadors
de toros igual que agullas?

Havent comensat aixís
y seguint aqueixa ruta,
l' espectacle nacional
que tant ens honra y adula
acabarà per trovars
faltat d' héroes ab quā
per la pò que agafarà
aqueixa rassa andalussa
que solzament se compón
de gent torera y gent xula.
lo prototípico espanyol
que reganyant las gandumbas

y ab patahitas y olés
entre *juergas* y ben *curdis*
xiifran nostre pervenir;
la gloria d' Espanya hi fundan.

Los devots del art tauri
(que á bastants mils aquí pujan
á pesar de que s' hi fá
tanta contra inoportuna),
estan de dol, y ab rahó;
¡fins n' hi han molts que 'ls ulls s -
-aixugan
per lo temor de quedarse
sense Conejo, vatúa!

Y per plassas y carrers,
y pe 'ls bars tot fent beguda
no 's parla pas de res mes
que del forat de la cuixa
del Conejito (pobret!),
que á l' hora qu' esrich fins duptan
'ls metjes de si podrán
salvarlo, ó bé, fer la cura
faltantli 'l fémur ferit.
y ¡adeu art! ¡bona nit quā!

PEPET DEL CARRIL

INTIMA

T' estimo tant vida meva
es tant forta ma pasió,
que voldria en los meus brassos
estrenyet sempre ben fort.
Als teus llavis com la grana
hi estamparia petons
y tas encesas galtonas
besaria ab ilusió,
puig l' amor que fas sentirme
es tan gros, es tan intencs
que quan t' oviro hermosura
tot lo meu ser s' extremeix;
y es que voldria v' deta
al meu pit estrenyet fort,
y frech á frech nostres llavis
animats per la pasió,
de nostres ànimes joves
confosos en un tot sol...
ferte fruhir de la dixta
gosar á pler del ver amor.

R. HOMEDES MUNDO.

PENSADAS

Aquell que pren la fresca
no pren res á ningú,
en cambi aquell que dona
als veïns un disgust
es lladre perque 'ls roba
la calma y la quietut.

El Pare Raventosa
travallador dels bons
quan manejant la aixada
se li humiteja 'l front
diu que ab mes gust travalla;
en cambi, en Pau Rebrots
dormilega impertérrit
que 's sol llevá á las nou
diu quan vol sincerarse
que al llit s' hi cans i molt
y el brunzit d' una mosca
dels ulls li treu la son

J. HORTA POMES.

¿QUE HI DIUHEN?

Sens una dona que t' aymí
y á n' ella estimis com cal,
en aquest mon es la vida
la cosa més animal.

En cambi tens ja la dona
que t' estima cegament,
vos caseu y ¡adeu ventura!
ben prompte arriva el torment.

—Pepa jo no tinch sabatas
—lo mestre avuy m' ha pegat,
l' altre vos p.. á las calsas
y el mes gran fuig al terrat.

Aquest martiri sens mida
que no esplico per sabut,
vos dura tota la vida
fentvos torná geperut

Així donchs demostrat queda
que pels homes lo milló
seria que 'ls hi apliquessin
lo consell d' en Salomó.

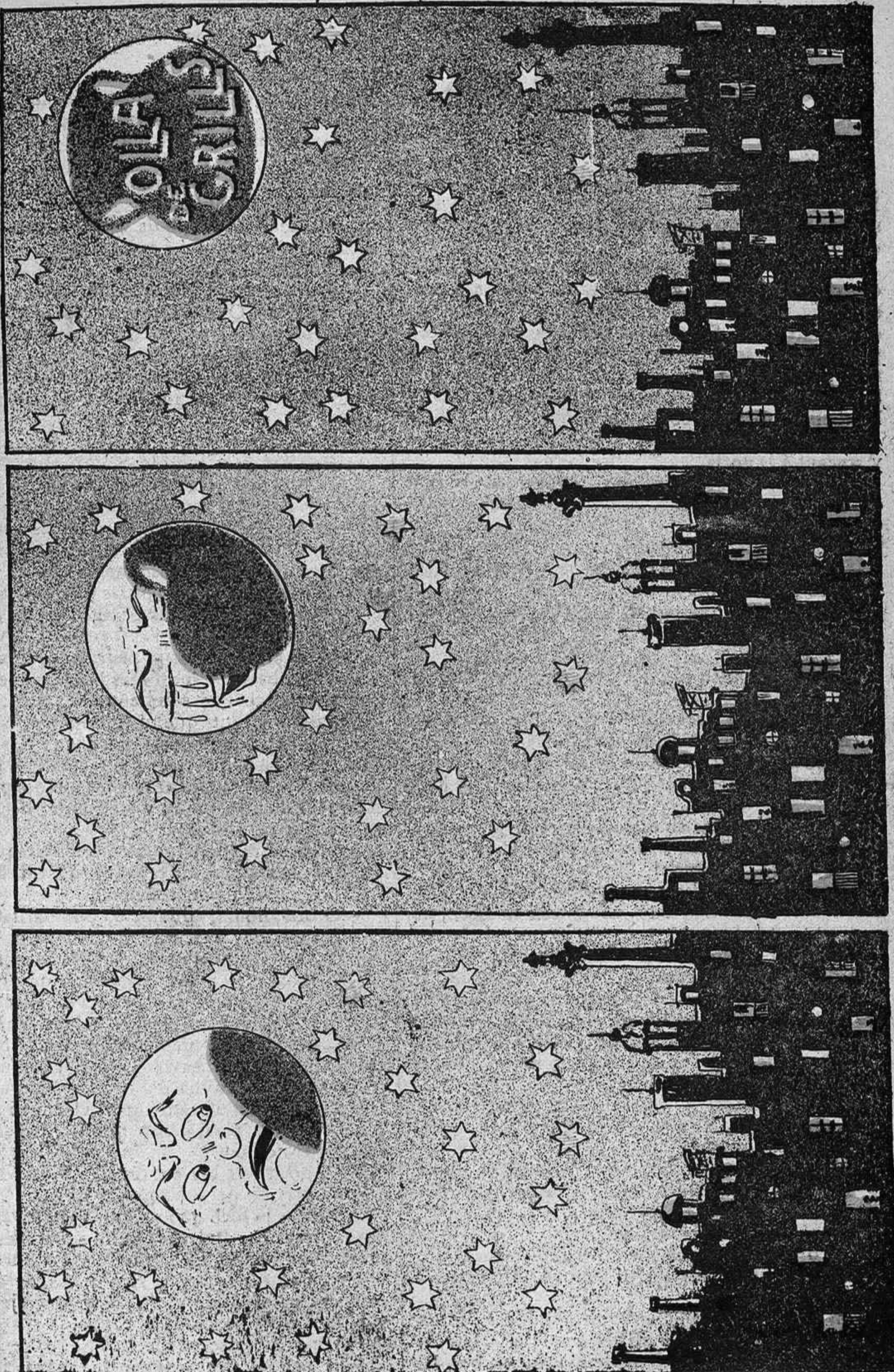
CENTELLAS.

LA TOMASA

Previsió

L'eclipsi de dissapte

LA TOMASA

GENT DE CASA

LA DÉRIA

—¡Climent! ¡Climent!

En Climent es un poeta casull, un honrat travallador del vapor del fil, encarregat de las rodeteras, ab cinquanta cinc anys als seus ossos y una calva expléndida y enlluernadora quan hi bat el sol.

Ara que 'l crida la Quiteria, la seva dona—una especie de criticona vulgar—es quan mes cap-ficat se trova, ayqualíntseli el cervell en busca d' un consonant pera finir una poesia feta d' encàrrech pera tirarla—segons expressió del seu nebot encarregat de llegirla—en una vetllada literaria que s' ha de celebrar en «El Eco de la Esperanza» una de las mellors societats corals del poble.

—Climent, obra! —torna á cridar la Quiteria bó y trucant á la porta.

—¿Qué hi há?—exclama aquest enfurismat obrintla, després de tirar la ploma de revés.

—¿Que escribías?

—Sí, ¿per qué? ¿Qué vols?...

—Que recontessis lo que hi fet de gasto á cal adroguer; me sembla que s' ha tivocat.

—Ves allá tú, l' adroguer, el gasto y tot; ves, ves poca... pena.

—¡Y are!

—¡Y después dich jó... Per res, tant d' escandol y bulla...

—¡Oh, y quin escandol! ¡Fugiu! Per donar un truch com una picossada de pardal...

—Massa n' hi há. ¿Que no ho sabs que la estancia d' un poeta es sagrada? ¿Quantas voltas t' ho haig de dir?

—Si tots els poetas ab estancia sagrada fossin com tú, cada dia 'ls haurían de fer esqueüells.

—¡Quiteria... Quiteria!

—Arri, allá... rondinayre, que aviat ni 's podrà estornudar aquí casa; aixó no 's veu en lloch, no passa en part del mon.

—Renyam encare; després que t' hauría de planxofellar perque has tingut la culpa d' haverme fet esvahir el mot que casi ja agafava pels cabells y que 'm costava la meva horeta de rumiar, renyam.

—En altres coses de més profit haurías de rumiar.

—¿Te creus tú qu' ab el temps no m' en donará de profit l' escriurer?

—¡Ab el temps! ¡Quan ne fá que vens dientme 'l mateix? ¿eh? ¿Y que t' han donat tots aquets gargots y poca soltas?

—No ho digas qu' aixó sigan pocasoltas, dona, no ho digas, que 'm fas bullir las sangs, y... vaja vaja qu' ets... estranya á tot serho ...

—Sí, sí; en dient las veritats...

—Pro 't creus tú que s' ha d' estudiar poch?

—Oh y ab els llibres que iù tens. ¿Ab quins estudias, veyam?

—Es que precisament no tot han d' esser llibres; jo m' assadollo de saber ab els setmanaris que hi han á cal barber. Cada dissapte hi esmerso ben bé tres quarts d' hora llegintlos. Sentissis alabarme per en Sixto y 'l seu dependent!... Sempre 'm diuen: Climent, el vostre pesquis voldriam; esteu ben

segur que vos arrivareu á ser un segón Verdaguer.

—Y qu' has de ser tú perdulari, qu' has de ser...

—Es un dir d' ells.

—Pro, ¿que no ho comprens que se 't befan?

—No tant, no tant; be ho diuben ab la cara seriota.

—Donchs se t' emburla tothom; fins las mossas de la fàbrica d' ahont travallas ja t' han tret un motiu.

—¿A mí... á mí motius?

—Si, á tu; te diuhen en set ciencias.

—Las set vegadas pocas vergonyas com son ellás; demá las despatxaré a totas, á totas plegadas, vull que 's recordin de mí.

—Ja ho crech, d' un sabellut.

—¡Quiteria Quiteria ..! mira... mira!

—Ja ets massa vell; un home á certa edat ha de pensar en altres cosas.

—L' home ha de guardar en sí un ideal. ¿ho sents? y qui no 'l té es un rutinari, un qualsevol, un vulgarot.

—Y afegeix ximple:

—Ben net si, y ximple:

—Pro no tant com vosaltres, que 'n sou l' escamell d' aquets rutinaris; á n' aqui tens en Maginet, y tan Maginet com es aquell catxassa, ¿qué li donarà 'l Museu? ¡El seu Museu...! Pts...! quatre armariots plens de mosquits, escarbats, ratas y... que se jo quantas mes bestias y porquerias.

—¿Y que hi enténs tú? Sápigas que hi han objets de molt mérit y valor...

—Ja ho crech palets y pedrotas qu' arreu s' en trovan á cabassos y molt mes bonicas que las d' ell, eynotas desgabelladas del any de la picó, pellingos esfilgarsats y bruts que ni 'l drapayre 'ls voldria el dia que s' en hagi de despendre y en fi; sabatots de moro mes suats qu' una catxutxa de bastaix y cucas y sants y paperots tot arnat, tot plè de pols.. bah, bah; ja 't dich jo que tu y ell podriau ben bé lligau-se esquena per esquena.

—¡Quina altra dèria!... ¡Voldría sapiguer que n' espera aquest pobre travallador de tot aquell garbuix? ¿Qué li donarà? repeiteixo.

—G oria, honra, admiració, popularitat...

—Disgustos y res més que disgustos veliaquí... Arréu busca, furoneja per tots els recòns, mendica ara y rebáixat y acata després á un seu enemic que l' ha bescantat á dotzenas de vegadas... y tot ¿per qué? Sols pera poguer heurer una moneda sense cara ni creu ó un trossot de ferro rovellat que li fan creurer que havia pertenescut á un pany d' una porta de la cuyna de la casa ahont en Fivaller hi anava á passar el rato jugant al escach... Y sempre ab aquella parsimónia que ho demana; si es l' escarni de tothom.

—¿Y ho trovas ben fet tú?

—En part, sí; perque sou tan Janets.

—Donchs jo dich que nó, nó y mil vegadas no. Aixó que tú 'n dius dèrias, d' aquests esplays que tothom se 'n burla, es lo que 'ns fa viure esperançats y gojosos y sempre som joves d' ànima. ¿ho sents, vulgarota? que rastrejas y rastrejerás tota la vida pe 'l camí polsós de la rutina.

—Alsa, alsa; descapdella.

—Jo pogués descapellar la meva ira contra aquestos ignorants; á iù la primera.

—Vès, vés, maniátich.

—Manias que honran.

—Aviat la gent te signarà ab el dit com una cosa estranya.

—¡Vésten d' aquí! ¡Depressa!

—Sí, que me 'n vaig; que Deu nos en quart de un boig en lloch estret.

—En tot cas, tú ho serás la boja.

—Ves seguit així y aviat te veurém pe 'ls carrers venent romansos...

—Fuigme del devant que no tens sentits, dolenta.

—Per 'xo que ho sò, es que escamparé la bombarda de que deixas la feyna y vas á escriurer al saló de las llibertats, á la cambra foradada.

—Mal com no 't mossegas la llengua.

Y aquí en Climent tremolós, groch de rabiá y tot ulls, tancà la porta ab ferma revolada, produint grós terratrèmol seguit d' un trontollament d' ambans y tremolins de vidres, que fà exclamar á la seva costella:

—Vetaquí com gastes las energías, inútil, poeta coreat, embaixador del ridicol.

En Climent de dins estant:

—¡Ala!

—¡Setciencias!

—¡Vulgar!

—¡...!

—¡...!

ARTUR FERNEN.

IMPOSSIBLES

Per un mèxic: toca... conseqüències

Per un peó de barrina: barriná... pensaments

Per un camàlich: portá lo pès... de la lley.

Per un tenor: arrivá al... Sol.

Per un pres: portá 'ls grills del bosch.

Per una tiple: cantá la cartilla al públic.

Per un oculista: extreure la catarata del Niàgara.

Per un autor dramàtic: fer pessas de 5 céntims.

Per un pagés: plantá á tohom.

Per un sepulturier: enterrá 'l mar Mort.

Per un pastisser: coure las pastas sobre la post del pit.

Per un cassador salvatge: cassar la Ossa Major.

Per un matalasser: confeccionar matalassos ab llana de llanut.

Per un artiller: dispará 'l canó de las sopas.

Per un dormilega: fer la mij diada en el llit de la Mort.

Per un cómich: fer papers de Banch.

Per un barber: feystar la cara de la lluna.

Per un emblanquinador: emblanquinar la volta del Cel:

RAMPELLS.

Barret... de copa

Diálech de cel obert

haventhi tants tipos
que hi volen sucar.

III

A b'mi ha seguit pobles
vilas y ciutats
sempre fent comedia
per amor al art.
He fet de tronera
de rich, de cessant,
de traidó, de barba
y fins de criat.

Ja ho veu donchs, Layeta
si 'l barret tronat
te llarga l' historia
Ella

Pobret es vritat

EPÍLECH

Las portas se tancan
tot queda callat
ningú ja s recorda
del abandonat.
Un pobre drapayre
que l' ha arreplegat
després de mirarsel
l' ha posat al sach.

C. LLANSO ROVIRA

I
recepcions de gala
ab ell feu lo gran.
Mes després va creure
qu' era massa usat.
y á un agutzil pobre
el va regalar.

II

Un dia fent broma
ab altres companys
per mitja pesseta
me l' hi vaig quedá.
Demunt de ma testa
que cops l' he portat
per fer el politich
ó jutje de pau.
Figuris donchs are
qu' está en tal estat
las xafarderias
qu' ha hagut d' aguantar.
«Que 'n Pau es un pillo,
que 'n Pere es honrat;
que sí la Rosita
va massa elegant,
perque lo que porta
tot es empenyat.»
(Aixó quasi sempre
sens voler fer mal.)
D l' agutzil pobre
podria contar
sols gana y miseria,
perque l' sou no s' llarch

ELL
Que diu per qué 'l llenso?
si no pot anar;
oberts no repara
la tapa y costats?

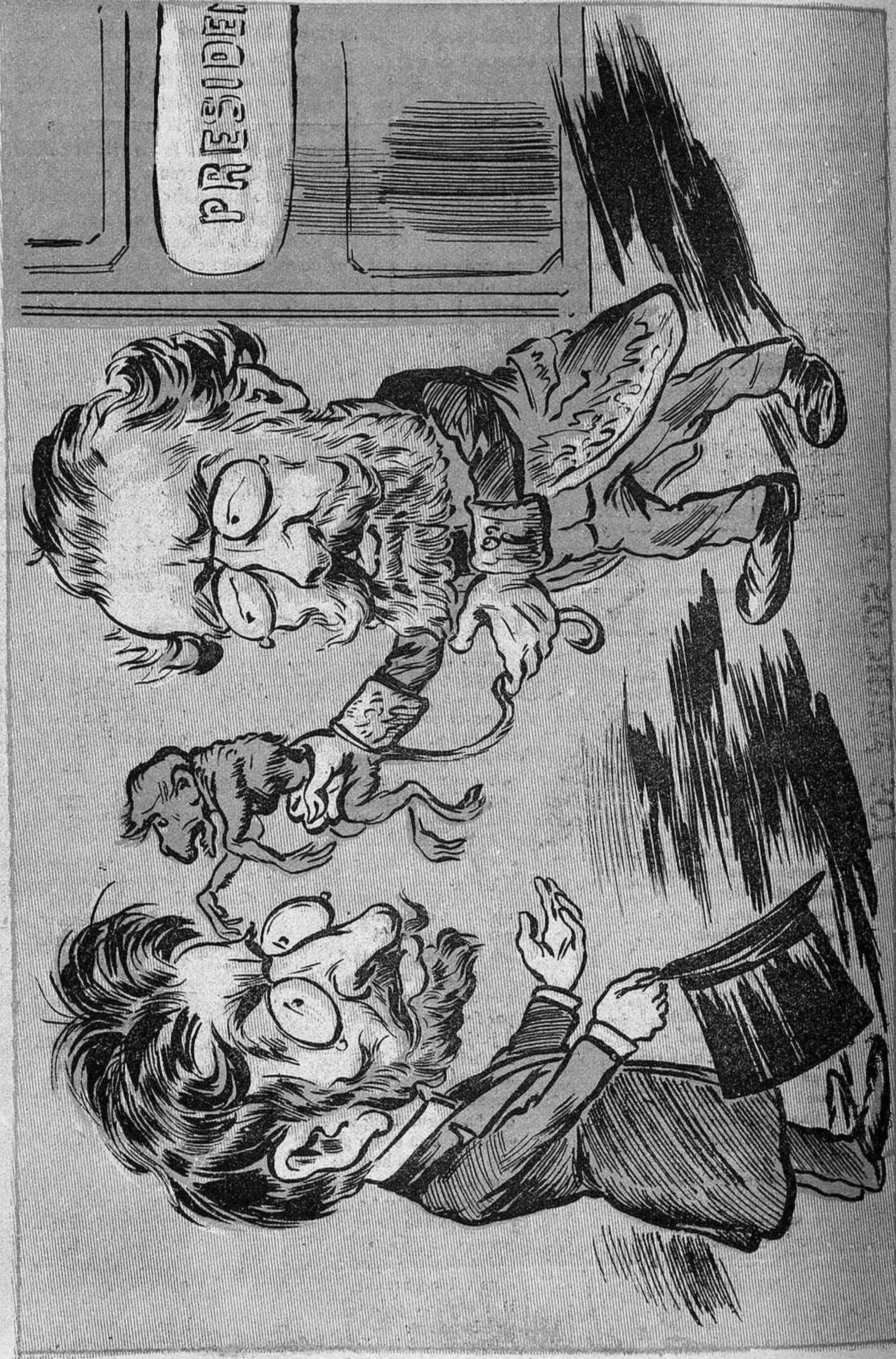
ELLA
Pobret quina llàstima
tan vell y tronat;
sembla 'l que portava
el senyor de baix.

ELL
D' aquet barret doncas
que brut y estripat
ni el ressio el voldria
per durlo al encant
se 'n pot fé una historia
ó un' auca es igual
que á la canalleta
y fins á n' 'ls grans
ab ganas de riure
faria plorar.

El que va estrenarlo
feyá l' elegant
pel passeig de Gracia,
ó á cala Ciutat:
pel partit de 'n Planas
va ser concejal
llavors va comprarlo
per no se quants rals.
Professons y festas,
banquets ó saraus,

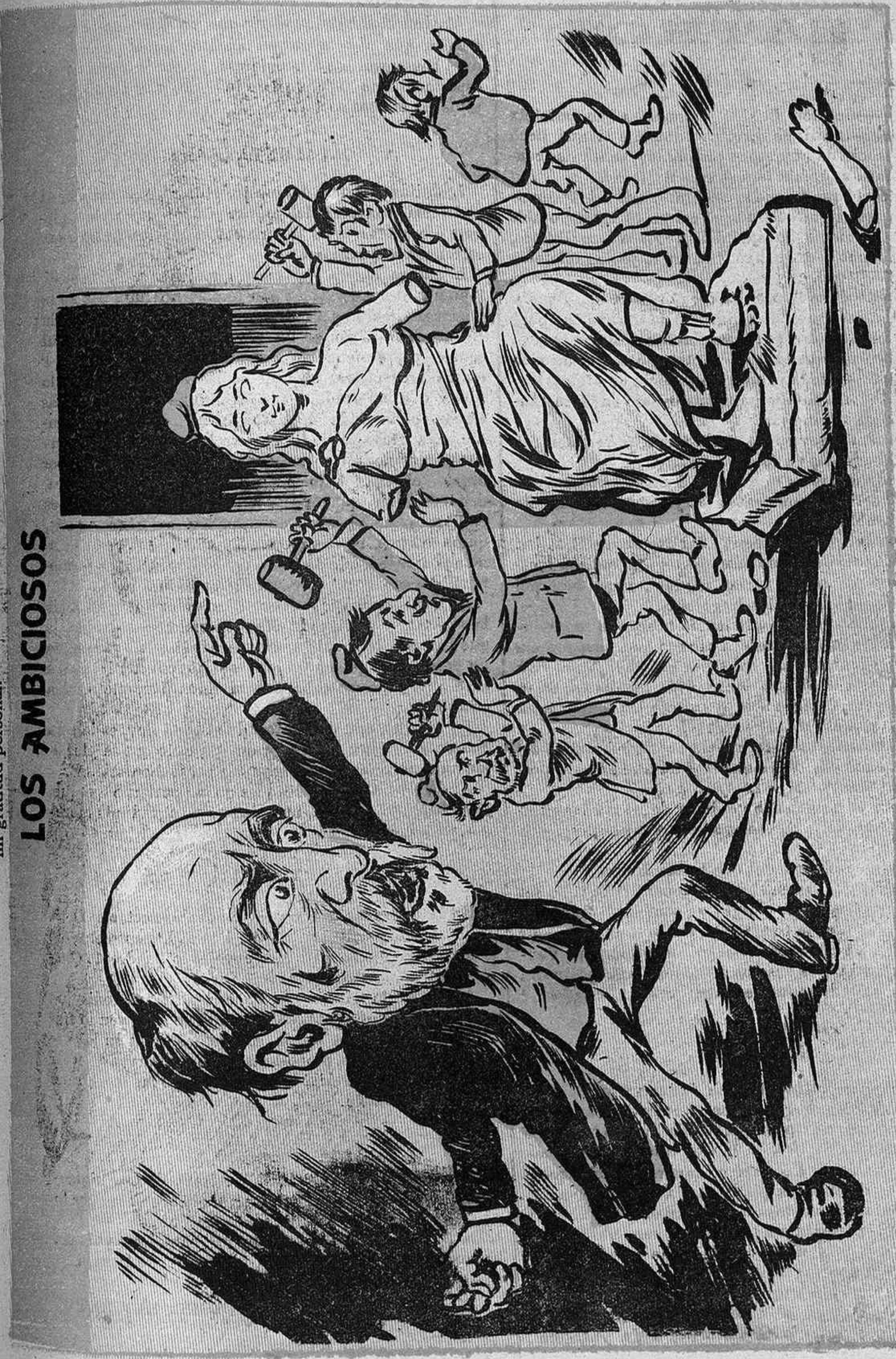
LA TOMASA Lo mico d' en Silvela

per J. LLOPART.

SILVELA.—Enterado de su telegrama señalando medios restricción uso mauser y reorganización guardia civil, no puedo contestarle oficialmente otra cosa que la expresión de mi gratitud personal.

LOS AMBIOSOS

—¡Maleïts! Tot just la teníam enllistada y ja la
feu à trossos!

TEATROS

LICEO

Ab la concurrencia lluhida y numerosa que assisteix á las grans solemnitats líricas, diumenge tingué lloch la inauguració de la present temporada, cantantse conforme estava anunciat la ópera *L'Africana*.

La execució que tingué lo celebrat *spartito* de l'inmortal Meyerbeer, sigué acertada en conjunt y hasta notable en alguns moments, haventshi distingit la Sra. Giudice, que ja es sabut desempenya y canta la protagonista de manera magistral.

La espectació de la nit, era pera lo tenor Sr. Biel, y hem de confessar que ha vingut fet ja un artista, puig dona perfecta quadratura al personatje y dintre la seva veu dura, encara que extensa y potent, pera un bon xich abaritonada, se feu applaudir ab justicia en alguns trossos del primer acte y logrant una ovació en la romanesa *¡oh paraiso!* del quart.

La deficiencia seva de la corda mitja ó veu central, feu que no agradés en lo gran *duo*.

Lo Sr. Blanchart en lo Nelusko demostrá una vegada mes ser l'artista consumat y ab justicia lo predilecte de nostre públich.

Acertada la Sra. Lopetegui y Srs. Rossato y Bataller.

Lo mestre Sr. Conti, no més que regular en la orquesta, á causa de haver variat alguns temps fent que sortissin descolorits varios fragments.

Pera dilluns, estava anunciatada la segona representació de la esmentada ópera y tingué que suspender-se á causa de indisposició del tenor Sr. Biel, y com siga qu'aquest artista dintre breus días ha de cantar á Génova fa que s'hagin acabat en sech las funcions en que havia de pendrer part aquest tenor.

Segons notícies se prepara lo baptisme teatral del jove tenor català Sr. Val s que ho fará ab la ópera predilecta dels tenors ó siga *L'Africana*.

Dit debut es esperat ab verdader deliri per las notícies que corren de la portentosa veu que posscheix dit tenor.

Celebrarém infinitament que 's confirmín.

La malaltia ó... lo que sigui del tenor Sr. Biel, ha fet que la Empresa se vejés obligada á cambiar l'ordre que tenia preparat pera la temporada, per lo tant peraahir estava anunciat ab *La Boheme* lo debut de la Sra. Pandolfini y s'actúan los ensajos de manera extraordinaria á fi de que pera dissapte se pugui cantar *Tristano e Isotta*.

NOVETATS

Dissapte proxim tindrà lloch la inauguració de la temporada de Primavera que en vista de la gran acceptació que en las principals capitals de Europa tenen los teatros nomenats de *Varietès* la Empresa d'aquest teatro, ha decidit donar á coneixer á nostre públich aquella classe de espectacles, per lo que ja conta ab l'ajust de las primeras atraccions que 's coneixen.

De moment presentarà á la célebre y renombrada pista aérea (circol de la Mort), á Mlle. Ligie (quadros plástichs) reproduhint los cartells de Muchá; las bellas Olimpia, atracció de vuyt senyoretas creadoras del original ball *cake walk*; á Mlle. Delagarde (*sine diseuse* del Coliseu de Viena); á Miss Bartho, á Mr. Chassino, etc., etc.

Ab tals elements y altres que en té en preparació, creyém que al arraygar en nosaltres aquest género, donarà bons resultats á la empresa, ja que 's tracta d'un espectacle que no te res de inmoral, y es atractiu per totas las classes socials.

CATALUNYA (Eldorado)

L'ardida joventesa del mestre Morera, casa malament ab la casi senectut del mestre Chapí, que venen plegats á presentar 's ab la sarsuela dramática *El tio Juan* estrenada á Barcelona.

L'antiga escola del mestre madrileny, que tant de renom l'hi ha donat en son temps, no lliga pas ab la modernissima manera de sentir del mestre català. En *El tio Juan* 's senten lluytar abduas tendencias, s'hi senten els esmenaments, s'endevinan els tildats de l'escola preceptista, obeyint reglas volgudas fixas á la lliure y esbojarrada escola modernista, fugint de las trabas, enamorada de dissonancies.. descriptiva sempre, si la frasse val. D'aq esta baralla, 'l públich, inconscient, ne reb l'empenta, y com que no està per orgas, rebutxa tot lo contingut en l'obra. En Morera, deu entendrer qu'aquesta música seva vola molt mes enlayre y no es pas gens expressa pel género petit, quins teatros no tenen medis corals, orquestals ni menos artistas, ara com ara, per tant aixecadas armonias. Possats en tal punt, en Chapí, te mes rahó.

L'obra dramática d'en Fernandez Shaw, es molt ben escrita y versificada, mes que malament triada ja que pertany de plé al género melodramàtic y demana un desenrotlllo que en un acte sol no pot tenir y per això ha d'anar á tomballóns al desenllaç, que resulta enterbolit.

La Gorina, qu' es cantanta de bona lley, es la sola que entén l'obra musical y en Gil, es lo que la declama ab coneixements, malgrat sas pocas facultats.

Ni del decorat, ni de res mes no cal parlarne perque, ja ho hem dit... l'obra, mes que no 'ls agradi als morenos, vola mes alt.

TIVOLI

En las passadas festas s'ha donat l'spectacle *De la terra al sol* havent arribat ja á la 500. representació consequint que en dita nit se vejés lo quadro de *Quedan despachadas todas las localidades*.

Aquet es lo millor elogi que 's pot fer del exit que sempre va tenint aquesta obra y que no se li veu lo fi.

De moment aquest teatro sols estarà obert en las vigilias y días festius, proposantse lo Sr. Huervas director de la companyía variar lo programa ab las mes grans obras d'spectacle.

GRAN-VIA

Pera dissapte está anunciat l'estreno de *Los figurines* que segons notícies cridarán molt la atenció per lo chic dels trajes que lluhirà la part femení.

La *Bella Belen* ab los seus tangos, pànaderos y dansa oriental, encara continua sent la atracció de la casa

UN COMICH RETIRAT

LA TOMASA

Sortint del miting

—¡Redimontri de Lerroux,
que fins me 'l trobo á las sopas!
are surt en professors
com si fos una custoria!

NÚVOL DE ISTIU

Quan dos ab pau y armonía
fa poch temps que son casats
y's diuhen deu mil tendresas
d' alló mes enamorats,
y al poch per una tontada
n' arman un niu de rahons
y fins á las mans n' arriban
barallantse com lleons,
vomitantne per sas bocas
al igual qu' inmens volcà
las parauletas mes finas
qu' al vocabulari hi há;
com per exemple:—Panarra,
tono. pillo, gamarús;
ximpleta fregall d' ayguera,
trós de coniam, cap de llús
y per l' istil altres cosas
que venen á demostrar
quin grau d' educació tenen
lo matrimoni *ejemplar*
y després de parauletas
dolsas, aquells grans babaus
transforman aquella guerra
ab lo hermos iris de pau
y's demanan amorosos
un ab altre lo perdó
sent lo fi de sas barallas
un llarch y amorós petó.. ;
no mes proban á las claras
y ningú 'm contradirá
que n' es un nuvol d' istiu
que 'l mateix vé que s' en vá.

R. HOMEDES MUNDO.

LO QUE MÉS RACA

En aqueix mon faritzeu,
tan odiada es la pobresa
que vos ho dich ab franquesa
no 's pot ser pobre á cap preu.
Contra 'l pobre, van lo rey,
lo govern, lo potentat,
la justicia, lo mitrat,
lo cacich y hasta la lley.

Per ell no hi han drets ni res,
sinó torts á discrecio,
quan se queixa reb bastó,
quan calla l' explotan mes.

Está dit... lo que mes raca
y fa perdre la paciencia,
es que no hi hagi conciencia,
al devant de la... butxaca.

E. REIMBAU PLANAS

L' Alcalde d' aquesta ciutat, fa ja bastants días qu' está malalt, á causa, segons se diu, d' una indisposició de presupostos y ordenació de pagos municipals.

Se diu també que 'l Sr. Monegal demanará dos mesos de llicència, per fugir de compromisos, y que ja no 'l veurém mes á l' Alcaldia.

Desenganyinse tots los senyors que desempenyin la nostra alcaldia; sent com es aquet un càrrec popular, mentre rebin lo nomenament de real ordre, per bons desitjos y talent que tingan, anirán al fosso.

Repicar las campanas y anar á la professió no pot esser.

Si estan bé ab Madrit han d' estar mal ab nosaltres, y vice-versa; perque allí s' han proposat llevarnos la pell y nosaltres conservarla sacereta.

Si no acontentan á Madrit los *dimitirán*, y si no 'ns atenen á nosaltres haurán de retirarse per vergonya.

La vara de Barcelona, es una vara que 's torna contra qui la maneja.

Los canonges de la Catedral s' en poden ben riure de la miseria espanyola. Per ells tot es gloria.

Una mostra:

Quan encare la majoria dels espanyols nos estém ruminant com nos ho arreglarém pera fernes un trajet d' istiu, encare que sigui un modestissim trajet de 3 ó 4 duros, ells ja han estrenat los seus trajes de seda finissima pera resistir á las calorés que quan Deu disposi, 'ls hi pugan caure sobre.

Vamos que 's necessita realisar un verdader sacrifici per ser canonge.

No per res, no; sinó perque un està sempre exposat á la murmuració dels que fém alguna cosa de profit.

Llegim que aviat serà un fet la recomposició de la carretera de Sans.

¿Quin sant ó quina autoritat s' hi ha trencat lo coll, que se han recordat de arreglar lo que ja feya tant temps venian demanant los vehins d' aquella barriada?

Recomeném, no obstant, á n' aquets vehins que fins que vegin arreglada la carretera no 's descuydin de fer llum á Sant Antoni, pera que 'ls guardi de las caygudas, puig no estranyariam qu' esperant l' arreglo y si no 's posavan bé ab l' esmentat sant, quedessin inutilissats per tots los días de la seva vida.

L' Arcalde accidental Sr. Boladeres, com á recort de la visita que 'l Gobernador feu al Ajuntament, va regalarli un exemplar del manual *Novells Ardits*.

Bo fora qu' ara 'l Gobernador enviés l' exemplar á n' en Maura.

¿Per que preguntan?

Perque 'ls ardits dels politichs son tan vells, que si no n' usan de novells, no enganyaran ni á la seva portera.

Diumenge passat la policia va efectuar un *cacheo* á la entrada á la plassa de toros.

Se reculliren molts ganivets, pistolas, y altres eynas de fer mal.

Trovém lo *cacheo* posat en rahó; pero al mateix temp no ns fa gracia que en molts aparadors s' hi vegin unes *teyas* de tres palms, (d' aquelles que diuhen «Viva mi dueño» y altres plagacitats) que ja es de suposar que no han de servir pas per fer res de bó.

«Perqué no s' obliga, donchs, als amos dels establiments ahont se venen armes, á que no n' entreguin una sola á qui no estiga degudament autorisat pera l' us d' armes?»

Creyém que lo que no s' pot usar ha de comensar per no vendres; perque així com se diu que l' *ocasió fá l' lladr* pot dirse també que *ls ganivets fan los valents*.

*

Lo governador qu' ara tenim y tindrém fins que Deu vulgui, perque es un verdader miracle que *ls governadors* puguin sostenirse á Barcelona, deya l' altre dia en la sessió del Ajuntament, que desitjava realisar alguna obra que contribuixi al *realce* d' aquesta ciutat.

Aixis ho desitjém; pero ja n' hem vist tants que han dit lo mateix y luego 'ns han atiat la policia, pera que 'ns bla vejés las esquenes, que á dir vritat ho posém en quarentena.

Es tan dificil fer res de *realce* pera la població, quan per conveniencias políticas, mana de Madrit que 's dongui la rahó al garrot y al sabre!...

Y quan venen ordres superiors, no hi ha mes: ó 's pega ó 's presenta la dimissió.

Prenguin nota d' això, Sr. Roth-woos.

*

Ha sigut nomenat delegat del Gobernador civil pera la persecució de mataderos clandestins en los pobles limitrofes lo visitador del ram de Consums Sr. Quero.

Ascoltin; aquet Sr. Quero no es pas lo mateix qu' havia actuat en lo teatro Eldorado?

Ho preguntém, perque si ho es, no sabém, si donada la seva humanitat d' un grapat d' arrobas, podrá desempenyar lo encàrrech ab la deguda lleugeresa.

Creyém, que si es dit senyor, ha de anyadirse en lo nomenament que se l' autorisa per l' us d' automóvil.

Perque de lo contrari, quan ell arrixi als mataderos clandestins, ja 'ns haurém mort d' una indigestió de carn dolenta.

*

Lo Sr. Paraiso, en nom de la Cambra de Comers de Saragossa, va demanar al Gobern que s' estudihi lo problema del us del mauser en los esvalots populars y que 's reorganisi la guardia civil.

Y 'l senyor Silvela qu' es dificil qu' hagi après res, perque sempre *ha fugit d' estudi*, va contestarli que com que lo que li demanava no tenia res que veure ab las Cambras de Comers no 's creya ab dret á respondreli oficialment altra cosa que la expressió de sa gratitud personal per las seves atencions al dirigirseli ab sanas y patrióticas intencions.»

Y no se sab si ademés va donarli expressions per la familia.

Lo que va descuydarse de dir en Silvela fou que no sols las Cambras de Comers han de ser desatesas en aquet y altri tres assumptos, sino tots los que com elles portin *sanas y patrióticas intencions*.

Per ser atés es precis portarlas dolentes y anti-patrióticas.

*

Un paragraf d' una carta de l' Odón de Buen, dirigida al Director de «El Diluvio»:

«Si me convencen de que la opinión rechaza mi nombre, como no vivo de lo politico ni para la política, me retiraré á mi casa, á mi cátedra y á mi laboratorio, á emplear todo mi tiempo en el cultivo de la Ciencia para el bien de la Humanidad y en difundirla por el pueblo hasta que llegue un dia en que la democracia española, conciente y educada, no convierta la audacia en virtud y rinda culto á la justicia, inspirando en ella todos sus actos»

Sr. Buen: tot això es molt bonich, pero fa soroll de caixa buyda.

Si vosté creu qu' avuy en dia, la democracia española no está á la altura de la seva missió no ha de tancarse vosté en lo seu laboratori á fer de Maria ploranera, sinó qu' ha de travallar pera fer comprender la rahó á n' aqueixa democracia esguerriada.

¿No es vritat, don Odon?

¿Que mes voldrian los nostres enemichs que veureus tancats entre alambins y llibrots vells?

No trigariam gayre á veure la Inquisició.

CORRESPONDENCIA

(Tancada l' dia 10 de Abril.)

A. G.: «Una que s' en ha anat» está ben versificada, pero té poch interés.—J. Montseny: Lo pensament n' m desagrada, mes hauria d' arreglar los versos penúltim y avants penúltim ahont se veuen dos consonants repetits.—N. Bou: Los seus dibuixos no están malament pero 'ns 's ha d' enviar executats en paper traspor ó litogràfic A. de V.: «A un que toca l' corneti» v «M tallo la coleta» son dues composicions descuidadas. No me las vull pegar de *dómine* però 'm sembla que vosté deuria escriure mènos y pensar mes. No es la cantitat lo que accredita las firmas, sino la qualitat. Dispensim la franquesa.—Antoli B. Ribot: Aceptém los cantars y cantarella. Lo restant ja anirà sortint.—Vilà Ortonobes: «Carta oberta» revela molt bona intenció, pero dirian que se 'ns ha mort l' avia. Anirà «A qui toca?»—Vidal Figuerola: No duptém que li hagin titrat un travall, perque vosté que s' exclama 'ns envia una *tarambanada* que ja l' aviam sentit dir al nostre *tesavi*.—R. Calderona: Es fluyxeta.—M. G.: (Un Premianés): Los seus versos son mes dolents qu' una tupinada. Avuy en dia ja s' en fa poch eas dels versos y menos si, com succeeix ab los de vosté, hi ha cada ripi capás ds matarnos ab poca solta y traydoria.—Centellas: Bé.

*****

LA TOMASA CUPÓ PRIMA N.º 72

(1) Que dona dret á adquirir per

UN RAL

la comedia en un acte y en prosa

Una dona y un Deu

original de

JOSEPH MARJA POUS

qual preu corrent es lo de UNA PESSETA

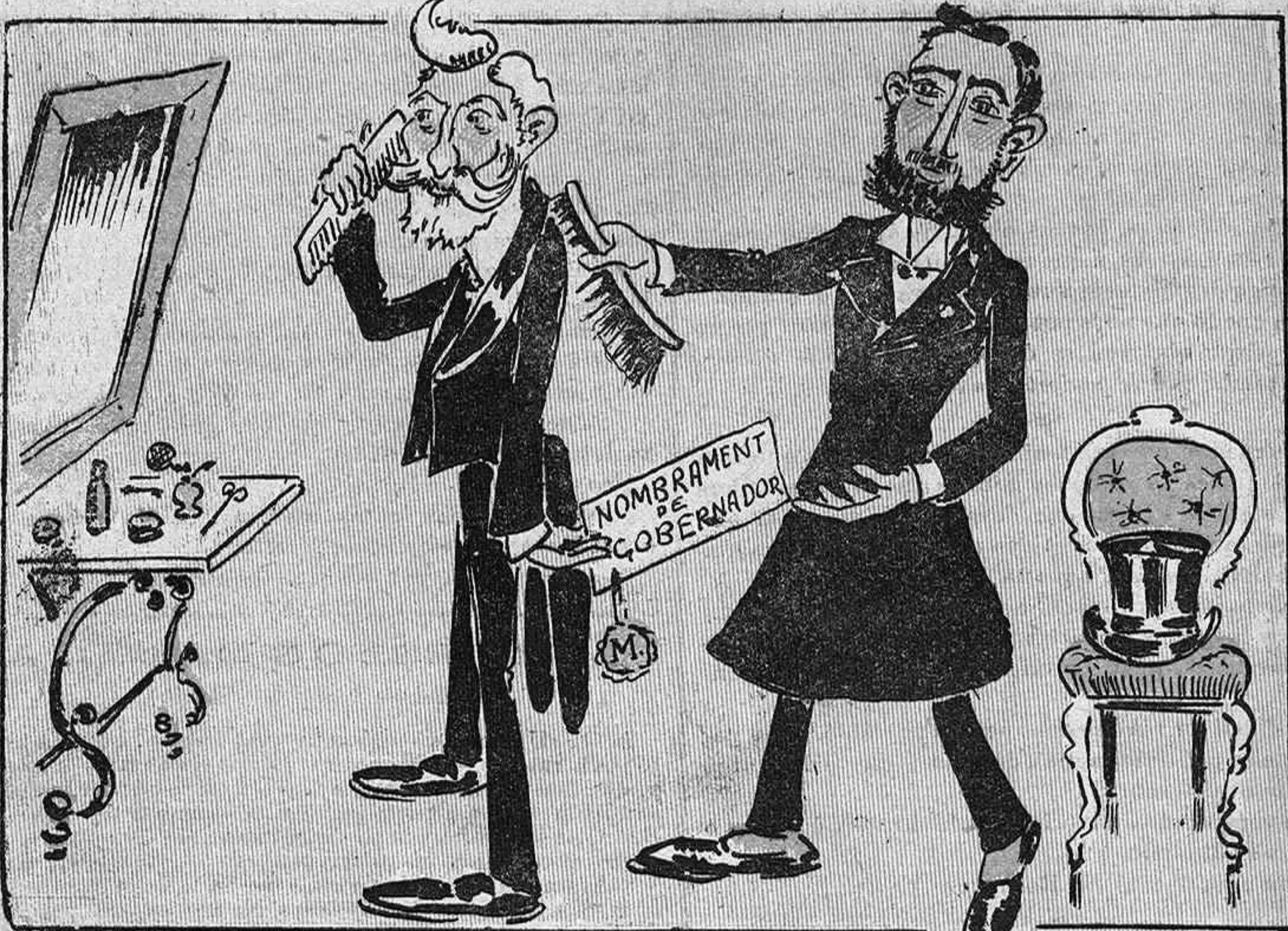
(1) Caduca als vuyt días ó avans si s' agotan 's exemplars.

LITOGRÀFIA BARCELONESA

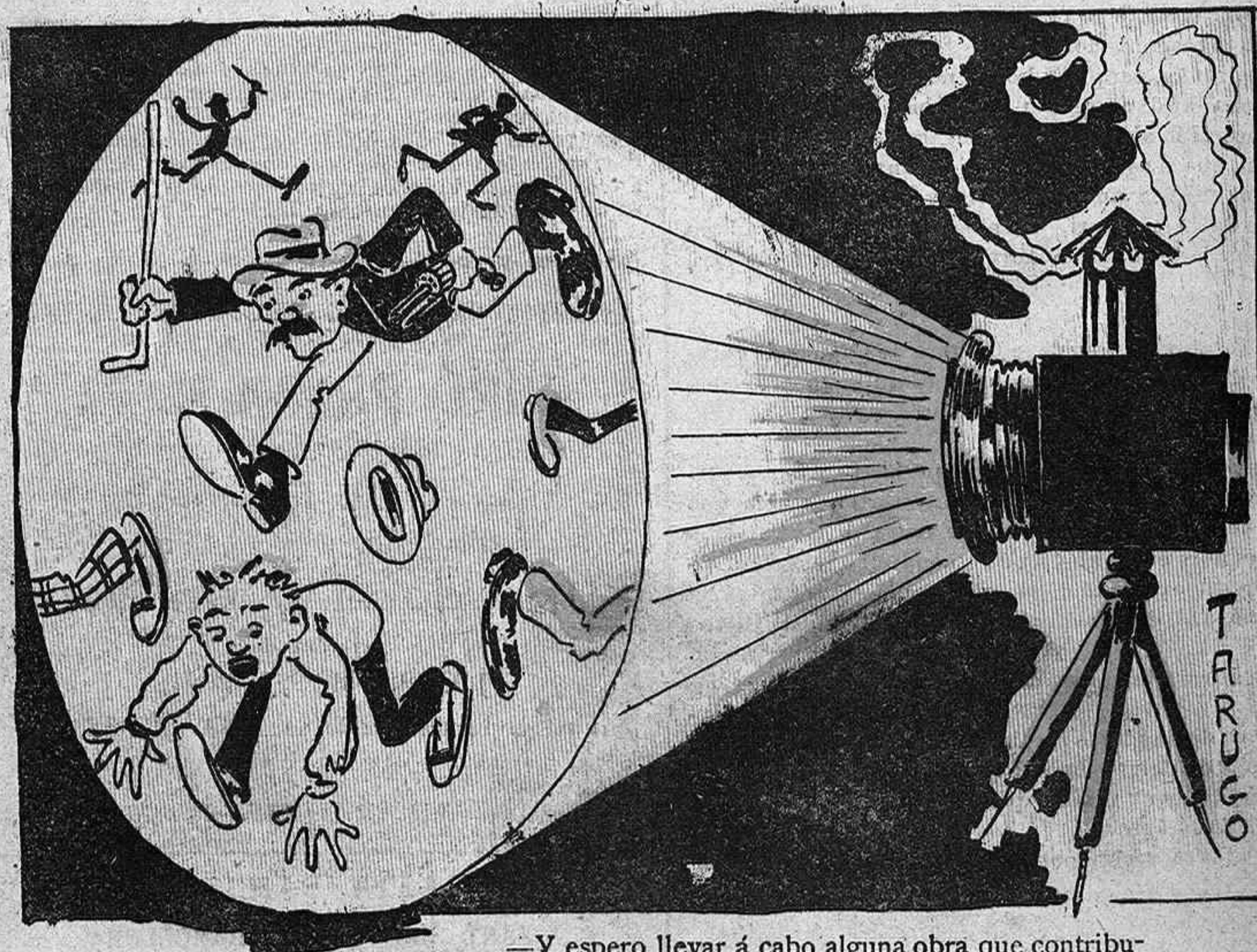
SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

LA TOMASA

El gobernador al Ajuntament

—Solo al favor del Gobierno debo el cargo que
inmerecidamente ocupo...

—Y espero llevar á cabo alguna obra que contribuya al realce de esta ciudad.